

Posudek oponenta na disertační práci
Mgr. Klára MUZIKÁŘOVÁ:
Kult svatých v tradici marockých Židů.
Význam kultu svatých pro židovskou marockou společnost v Maroku a Státě
Izrael s přihlédnutím ke společenským změnám ve 20. století

Předkládaná disertační práce K. Muzikářové *Kult svatých v tradici marockých Židů* je pozoruhodnou sondou do života komunity, kterou její náboženství spojuje s okolním společenstvím, ale též jej od něho odděluje. Tomu odpovídá i výchozí výzkumná hypotéza, kterou autorka disertace testovala: zda nové společenské podmínky ve Státě Izrael měly dopad i na náboženský život marockých Židů. To znamená, že zkoumané náboženské instituce neposuzovala jen jako náboženský jev, ale i jako sociální fenomén.

Disertační práce je, kromě úvodu a závěru, rozdělena do čtyř kapitol, které jsou řazeny po časové linii. Samotné kapitoly jsou uvnitř členěny podle logiky daného problému, zahrnují jak definice používaných pojmů, tak i případné charakteristiky sociálních a náboženských institucí. Zvolená struktura je funkční, odpovídá zaměření práce a vede ke stanoveným cílům.

Ona zmíněná pozoruhodnost disertační práce je dána dvěma faktory. Především je to velmi pečlivě sebraná empirie. Na tuto činnost pak navazuje zobecnění, které je využitelné ve velmi pestrých úrovních abstrakce. V empirické rovině využila autorka disertace historickou a analytickou metodu k charakteristice minulosti marockých Židů, specifiky jejich náboženských rituálů, ale i ke komparaci postavení této komunity v Maroku a v Izraeli. Tyto pasáže jsou informačně velmi bohaté, opírají se o u nás v zásadě neznámé práce získané během autorčiných studijních pobytů ve Francii a Izraeli. Soubor využitě literatury je z hlediska zaměření disertace jak dostatečný, tak i reprezentativní, přičemž předkládaná disertace obsahuje i vyhodnocení dosavadního výzkumu na základě charakteristiky nejdůležitějších prací o daném tématu. Autorka už shromážděním a zpracováním tohoto originálního souboru prokázala předpoklady pro vědeckou práci.

Samotné uspořádání sebraných dat ukazovalo na mezioborovost jak tématu, tak i přístupu autorky. Práce směřuje jak do antropologie, tak i do sociologie, a to včetně sociologie politiky. Hledání významu tradic při adaptaci na nové prostředí, manifestování, jak tradice pomáhá přežít a zároveň svoji specifikou vyděluje své nositele

z celku – to je bezesporu téma, které stále více hýbe evropskou (a to i českou) popolitostí: nárůst počtu i významu nových menšin v Evropě mění kulturní, sociální i politickou tvář tohoto světadílu, a to nikoliv bezkonfliktně. Práce, jako je disertace Mgr. Kláry Muzikářové, mohou pomoci porozumět těmto narůstajícím problémům i hledání jejich řešení.

Předložená práce zachycuje židovskou komunitu, která v diaspoře přežila mimo jiné i díky tomu, že dokázala v islámském prostředí nalézt průniky a případně vytvořit si adaptační mechanismy. Sama možnost takovéto dílčí „konvergence“ naznačuje možnosti, kterými by se mohlo lidstvo v podmínkách globalizace sblížovat, aniž by na hranicích konfesí vznikaly konflikty či dokonce války. Zároveň ale Mgr. Klára Muzikářová na osudu marockých Židů ve Státě Izrael ukazuje, že přežití specifických etnik a kultur vyžaduje vytvoření nejen samosprávy směřující dovnitř komunity, ale i politickou reprezentaci navenek. Velkou pozornost si zaslouží autorčin poznatek, že k emancipaci marockých Židů v izraelském prostředí dochází až v návaznosti na Šestidenní válku, tedy na impulz z vnějšku, na společné ohrožení.

Velmi cenné na předložené disertační práci je, že téma, které je politicky a ideologicky citlivé autorka pojednává bez jakýchkoliv předsudků. Mgr. Muzikářová se neodklání od odborné metodologie, a také jazyk práce zůstal striktně odborný.

* * *

Při další práci na daném tématu doporučuji zvážit, zda by bylo možné provést komparaci s jinou sociální či náboženskou skupinou. Jako velmi užitečné by se mohlo ukázat větší využití politologie a sociální psychologie.

* * *

Uvedená studie Mgr. Kláry Muzikářové *Kult svatých v tradici marockých Židů* splňuje požadavky kladené na doktorské disertační práce. Doporučuji proto přijmout ji k obhajobě a po úspěšném absolvování této obhajoby navrhuji Kláře Muzikářové udělit vědeckou hodnost *theologiae doctor*, „ThD.“

Praha, 5. července 2010

profesor PhDr. Oskar Krejčí, CSc.
Vysoká škola mezinárodních a veřejných vztahů Praha